

Velkommen til Gdansk

Mange nordmenn har et helt feil inntrykk av Gdansk, uten engang å ha vært der. Korrekt nok er Gdansk en industriell havneby i et tidligere østblokkland, men byen har utrolig mye å by på. Det er en sann fornøyelse å rusle rundt i gatene i Gdansk sentrum og beundre de flotte historiske bygningene som møysommelig har blitt bygget opp på nytt etter å ha blitt jevnet med jorden under 2.verdenskrig.

Det var i Gdansk Lech Walesa og Solidaritet ble begynnelsen på slutten for kommunismen i desember 1980.

Havneområdet i Gdansk er i dag en turistmagnet med sine uterestauranter og fortauscaféer.

Like utenfor byen finner du kilometervis med sandstrender ut mot Det baltiske hav. Shoppingmulighetene er mange, og prisene for lokale produkter og spa-behandling kommer du bare til å smile av.

Med intet mindre enn fire direkte flyruter fra tre norske flyplasser, er det lett, raskt og rimelig å komme seg til Gdansk.

Legg igjen alle gamle fordommer om endeløse køer med matkuponger, underbetalte jordbærplukkere og grå betongblokker, og kom deg til et av de mest fascinerende områdene i øst-Europa.

www.reiseplaneten.no

Fly til Gdansk

I skrivende stund flyr Norwegian og SAS fra Oslo Gardermoen til Gdansk, og du kan få billetter ned i 700 kroner hvis du er tidlig ute. WizzAir flyr direkte fra Torp Sandefjord flyplass til Gdansk, og det er mulig å få billetter tur/retur helt ned i 400 kroner.

Bor du i Rogaland, kan du benytte Centralwings som flyr fra Haugesund flyplass en dag i uken.

Flyturen til Gdansk tar kun 90 minutter fra østlandet, og i underkant av to timer fra Haugesund.

Til Gdansk med mellomlanding

Det nasjonale polske flyselskapet LOT flyr hver dag fra Gardermoen via Warszawa. Her starter flyprisene på cirka 1400 kroner. Reisen med LOT tar omtrent 4,5 timer inkludert flybytte.

Fra andre norske byer som Trondheim, Bergen, Tromsø og Kristiansand vil som oftest SAS via København eller KLM via Amsterdam bli det rimeligste og enkleste alternativet.

Gdansk internasjonale flyplass er oppkalt etter Lech Walesa, og ligger fjorten kilometer vest for sentrum. Her har de det du trenger av servicetilbud som turistinformasjon, bilutleie, butikker, bank og spisesteder.

Fra flyplassen kan du ta rutebuss B inn til hovedtogstasjonen **Gdansk Główny**, og bussturen koster mindre enn ti kroner. Men bussen kan bli ganske full underveis, med mange stopp og saktegående kø de siste kilometerne.

En taxi fra flyplassen til sentrum vil normalt koste fra 50 til 70 zloty, tilsvarende 120 til 170 kroner. Avtal en pris før du setter deg inn, og styr gjerne unna de private taxiselskapene. City Plus Taxi eller Hello Taxi er vanligvis pålitelige.

Bli kjent med Gdansk

Gdansk ligger i nordlige Polen, ved Det baltiske hav. Byen har per 2008 ca 460.000 innbyggere, noe som gjør Gdansk til Polens fjerde største by målet etter innbyggertall.

Selv om Gdansk er en travel havneby har byen og regionen rundt forbløffende mye å by turistene på. Og for hver gang vi besøker Polen, blir vi overrasket over at byer som Gdansk, Krakow og Warszawa ikke tiltrekker seg flere norske turister enn de faktisk gjør.

Kanskje er det nordmenns fordommer som gjør at ikke flere besøker Polen? Hvis du fortsatt har inntrykk av at polske byer består av traurig tungindustri, post-kommunistisk tungsinn og underbetalte jordbærplukkere, så bør du snarest endre oppfatning. Polakkene er vennlige og åpne, arbeidsomme og serviceinnstilte.

Nordmenn er vanedyr som stadig reiser på weekendturer til favorittene London, Paris, København og Barcelona, men vær klar over at du får atskillig mer for pengene i Gdansk enn i noen av disse byene, til tross for at privnivået har økt betydelig siden Polens medlemskap i EU ble en realitet i 2004.

Historien til Gdansk

De første bosetningene i Gdanskområdet dukket opp allerede på 600-tallet, men år 997 regnes som året da byen ble grunnlagt. I 1361 ble Gdansk en av hanseaternes handelshavner, noe som førte til vekst i både økonomi og folketall. På 1500-tallet hadde Gdansk sin gullalder, og byen etablerte seg som et handelssentrum med den viktigste havnen ved Det baltiske hav. Befolkningen var allerede multikulturell, med bl.a. tyskere, polakker, hollendere og skotter.

Da nasjonen Polen på slutten av 1700-tallet midlertidig opphørte å eksistere som egen nasjon og ble delt mellom Preussen, Russland og Østerrike, havnet Gdansk under preussisk styre. I 1871 ble byen en del av det tyske riket.

Etter 1.verdenskrig gjenoppsto nasjonen Polen, men siden flertallet av Gdansks innbyggere var tyskere, ble byen istedet Fristaden Danzig, med eget parlament og egen valuta. Dette varte frem til 2.verdenskrig som startet med angrepet på Westerplatte i Gdansk, og byen ble nærmest jevnet med jorden i 1945.

Etter krigens slutt ble Danzig igjen Gdansk og en del av Polen. Byens mange tyske innbyggere ble forvist og erstattet med polakker som på sin side var forvist fra de delene av det østlige Polen som nå var kommet under sovjetisk kontroll.

Lystbåthavnen i Gdansk ligger like ved turistattraksjonen «Kranen» som er på andre siden av elven

Gdansk spilte en viktig rolle under kommunismens fall i øst-Europa. Først under skipsverftsarbeidernes streiker for bedre levestandard i 1970, hvor 44 arbeidere mistet livet, så i 1980 da fagforeningen Solidaritet under ledelse av elektrikerer Lech Walesa gikk til generalstreik. Tilsvarende streiker spredde seg raskt over hele Polen. Dette førte etterhvert til at myndighetene innførte unntakstilstand, gjorde Solidaritet ulovlig og massearresterte medlemmene. Lech Walesa fikk Nobels Fredspris i 1983, og i 1990 ble han Polens første demokratisk valgte president.

Turistområder i Gdansk

Gdansk er hovedstaden i den polske delstaten Pomerania, som for mange polakker er det ideelle sommerferiemålet, med sin vakre natur og flotte sandstrender. Området er preget av århundrer under tysk styre, men også påvirkningen fra Sverige rett over sundet er merkbar. Det er forholdsvis lett å få med seg de fleste av Gdansks turistattraksjoner til fots, så lenge du er noenlunde frisk og gangfør.

Gdansk må være en av svært få byer hvor det hverken er området som kalles sentrum, eller det som kalles Gamlebyen, som tiltrekker seg flest turister. Her setter turistene kursen direkte for bydelen Glównie Miasto, som kan oversettes til Hovedbyen.

Hovedbyen i Gdansk

Hovedbyen avgrenses i øst av elven Motlawa, og i sør av paradegaten **Długa**, eller Langgaten, som egentlig ikke er spesielt lang. Men en spasertur her er som en tur 300 år tilbake i tid, med gamle smijernslyktestolper, fargerike smale husfasader i nederlandsk/italiensk rennessansestil og ingen glorete reklameplakater eller neonskilt som ødelegger det idylliske inntrykket. Det er nesten ikke til å tro at for drøye 60 år siden var alt dette vakre bare en rykende ruinhaug.

Długa og den påfølgende østlige delen Długi Targ (Langmarkedet) er hoveddelen av den såkalte Kongeveien, strekningen som byens mektige og kongelige gjester en gang ble ført gjennom.

Her ligger de fleste av Gdansks kulturseverdigheter. De gamle byportene **Høylandsporten** og **Den grønne porten** ligger i hver sin ende, med severdigheter som **Fengselstårnet**, **Hovedbyens rådhus** og **Neptunfontenen** langs ruten.

Gå ikke glipp av den særdeles sjarmerende gaten ul.Mariacka, som strekker seg fra verdens visstnok største steinkirke, **Mariakirken**, (Kosciól Mariacki), og ned til elven. Langs denne brosteinskledd lille gaten finner du flere av de karakteristiske ravbutikkene i tillegg til håndverksbutikker, gallerier og utendørscaféer hvor du kan nyte en kawa eller en pivo i solen mens du underholdes av gatemusikanter. Og med det mener vi klassiske strykekvartetter, ikke gitartrubadurer.

Gamlebyen (Stare Miasto) ligger nord for Hovedbyen, og her er det lenger mellom severdighetene. Få med deg byens eldste kirke, **St.Nikolas-kirken**, (Kosciól Sw. Mikolaja) fra tidlig 1100-tall, og **Gamlebyens rådhus**. Til tross for navnet, er ikke Gamlebyen spesielt eldre enn Hovedbyen, og begge bydelene hadde engang sine egne myndigheter, og derfor har Gdansk to rådhus. Gamlebyen hadde flertall med polske innbyggere, mens de rikere tyskerne stort sett bodde i Hovedbyen.

Langs elven Motlawa

Områdene langs elven Motlawa er idylliske, og kan minne om Oslos Aker Brygge med sine mange uterestauranter og barer. Her ligger et av Gdansks fremste landemerker, **Kranen**, (les mer under Attraksjoner) og byens store Sjøfartsmuseum.

Sentrum i Gdansk

Det området som de fleste av byens innbyggere kaller sentrum, ligger nord for Gamlebyen og sentralbanestasjonen **Glowny**. Dette er et mer moderne område med høye forretningsbygg i glass og stål, og av mindre interesse for turister. Unntaket er

Solidaritetsplassen (Pl. Solidarnosci), hvor du finner tre stålkors på 42 meter, et minnesmerke over arbeiderne som mistet livet i de blodige streikene i 1970.

Her samlet skipsverftarbeiderne seg under ledelse av Lech Walesa i de dramatiske desemberdagene i 1980, da styresmaktene innførte unntakstilstand. Tavlen med Solidaritets 21 postulater henger også her, og er erklært som en del av Verdensarven av UNESCO. Like ved ligger et museum som tar for seg Solidaritet-bevegelsen og betydningen den fikk.

Historieinteresserte bør besøke **Westerplatte**, halvøya som ligger noen kilometer nord for sentrum. Dette er stedet hvor den 2.verdenskrig startet ved daggry den 1.september 1939, da tyske soldater gikk til angrep på den polske garnisonen her. De 182 polske soldatene skal ha holdt stand mot den tyske krigsmaskinen i en hel uke, og etter sigende skal kun 15 av de polske soldatene ha mistet livet i dette første slaget.

Nei, det er ikke Thailand. Strendene nord for Gdansk regnes som Polens beste

Tri-City

I løpet av ditt opphold i Gdansk vil du sikkert komme over uttrykket Trippelbyen, eller Tri-City. Gdansk er i praksis sammenvokst med sine to nabobyer **Sopot** og **Gdynia**.

Gdynia er en ny og moderne by med 256000 innbyggere, brede avenyer og shoppingstretter, mens Sopot i en mannalder, og vel så det, har vært Polens fremste destinasjon for underholdning, avslapping og fornøyelser. Ikke minst pga. de lange sandstrendene, alle dansestedene og casinoene.

Sopot har kun ca 30.000 innbyggere, og innbyggertallet har sunket jevnt og trutt de siste årene. Boligprisene i Sopot er blant Polens høyeste, og stadig flere av innbyggerne selger sin bolig til rikfolk som bruker byen som et feriested.

Sopot er kjent for sine vannsportsaktiviteter, og spesielt vindsurfere og seilere trives godt her. Europas lengste trebrygge stikker 511 meter ut fra stranden på enden av Sopot's hovedgate **Bohaterow Monte Cassino**. Langs hele kystlinjen løper en sykkelsti som gjør at du lett kan sykle helt fra Gdansk, via Sopot og til Gdynia.

Sopot har også Polens største kompleks av tennisbaner, to innendørs svømmehaller, travbaner og golfbaner, så du mangler ikke muligheter for aktiviteter.

Hoteller i Gdansk

Selv om du velger å bo sentralt i Gdansk, er det forholdsvis rimelig. Du finner ikke de store internasjonale luksuskjedene som Hilton og Marriott i Gdansk, og kanskje er det derfor du ikke trenger å betale mer enn et par-tre hundrelapper per person per natt i dobbeltrom for et sentralt turistklassehotell av god kvalitet.

Den ideelle beliggenheten avhenger litt av hva du vil ha ut av ditt opphold. Hvis du besøker Gdansk for kulturens del, bør du finne et hotell i eller nær Glowne-Miasto området i Hovedbyen.

Er du her for fest, moro og uteliv, eller hvis du er her med barn og vil ha badeliv, bør du heller vurdere å bo i Sopot.

Disse hotellene har fått svært gode tilbakemeldinger fra sine gjester:

Dwor Oliwski Hotel

Bytowska 4.

Med en beliggenhet i bydelen Oliwa, nær grensen til Sopot, bor du ikke akkurat i begivenhetenes sentrum, men denne storslagne gamle herregården ligger i vakre og stille omgivelser, med skogområder og en liten innsjø i nærheten. Hotellets franske restaurant er velrenommert, men dyr etter polsk standard. Du finner en spaavdeling, sauna og svømmebasseng. 40 store og rene rom, alle med fasiliteter som klimaanlegg, minibar, safe og internetttilgang.

Gotyk House

ul. Mariacka 1.

Det er nesten ikke mulig å bo mer sentralt i Gdansk, da inngangsdøren til dette 3-stjerners hotellet kun er noen få meter fra den storslagne Mariakirken. Det er heller nesten ikke mulig å bo i en mer sjarmerende gate noe sted i verden. Ulitsa Mariacka med alle sine gallerier, rav-boder og gatemusikere må bare oppleves. Rommene er av varierende størrelse, men husk at bygningen er fra 1541. Hotellet har bare syv rom, og bør derfor bookes god tid i forveien.

Hotel Angela

Beethoven 12.

Hotel Angela er et 2-stjerners hotell som ligger i to separate bygninger på en bakketopp i bydelen Suchanino, cirka tre kilometer fra turistområdene. Det nås på ti minutter med kollektivtransport eller 30-40 kroner i taxi. Hotellet har bare 12 rom, alle med eget bad, hårtørker, tv, radio, telefon og internetttilgang, de fleste også med balkong.

Hotel Aureus

ul. Sieroca 3.

Aureus er et 3-stjerners hotell som åpnet i 2008, men har allerede fått et svært godt rykte. Beliggende i en rolig, men nedslitt gate i Gamlebyen, fem-ti minutters gange fra turistområdene. Hotellet har egen restaurant og 32 små men rene rom med eget bad, tv, safe og internetttilgang.

Reiseplanetens tips!

Vi ble imponert over interiøret og betjeningens vennlighet på det nye 4-stjerners **Hotel Gdansk**, som åpnet sine dører sommeren 2008. De har likevel klart å bevare atmosfæren fra 1700-tallsbygningen som huser hotellet. I underetasjen ligger restauranten og mikrobryggeriet Brovarnia Gdansk, som serverer et aldeles nydelig mørkt øl. Adressen er ul. Szafarnia 9.

Er du på et litt trangere budsjett, kan du prøve 2-stjerners hotellet **Dom Muzyka**, som ligger fem minutters gange fra Gamlebyen i en nyrenovert bygning fra 1800-tallet. Dom Musyka betyr Musikernes hus, og er et sideprosjekt for Gdansk Musikkakademi, som ligger ved siden av.

Alle rom har eget bad, tv, telefon og internetttilgang, og rommene med vindu mot gaten har klimaanlegg. Svært populært, så bestill god tid i forveien. Adressen er Lakowa 1/2.

Spesielt hotell

Hvis du vil oppleve noe helt spesielt, og kan spandere noen få hundrelapper ekstra, bør du ta en natt eller tre på det ærverdige **Sopot Grand Hotel**, som har en atmosfære vi sjelden har opplevd maken til.

Dette hotellet som alle i Polen har hørt om, ble opprinnelig bygget som et casino for fiffen i 1927, og har opp gjennom årene hatt en imponerende liste med celebre gjester. Vi nevner i fleng Fidel Castro, Greta Garbo, Elton John, Birgitte Bardot, shahen av Iran, Omar Sharif, Marlene Dietrich, Jack Nicholson, Charles de Gaulle, prins Albert av Monaco og Annie Lennox. Signerte bilder av mange av disse henger veggene i baren.

Sopot Grand hotel har 127 flotte rom, mange med en fabelaktig havutsikt, barnepark, stor spa-avdeling, svømmebasseng, hammam og sauna. I ballsalen er det vanskelig å ikke forestille seg aristokratiet svinge seg i valsen under de enorme originale lysekronene fra 1920-tallet. Og beliggenheten på Polens beste sandstrand er ubetalelig, kun noen hundre meter fra en av landets fremste utelivsgater Bohaterow Monte Cassino.

Shopping i Gdansk

Det er pussig å tenke på at for drøye 25 år siden var det nesten ingenting å få kjøpt i Polen. Da måtte landets innbyggere stå i kø med matkuponene sine, uten garanti for at det faktisk var noe igjen av den aktuelle varen når de kom fremst i køen. I dag har det snudd 180 grader, og vi har inntrykk av at det er vesentlig bedre utvalg i en gjennomsnittlig polsk dagligvarebutikk enn i en tilsvarende norsk.

Polen har etter sitt medlemskap i EU merket at prisene har økt, men du får allikevel svært god valuta for pengene i Gdansk. Importerte varer er naturlig nok ikke spesielt billigere enn hjemme, men alt av lokalproduserte varer har stort sett meget rimelige priser. Og glem fordommene om at alt som er produsert i øst-Europa er skrot av dårlig kvalitet. Du befinner deg fortsatt i EU.

Suvernirer i Gdansk

Som nesten overalt ellers i øst-Europa, er smykker av rav og krystallprodukter de vanligste suvernirene som turister kommer hjem med. Du finner hundrevis av gateboder nær sagt overalt i Gdansk, men sett kursen for en av Polens mest sjarmerende gater, **ulitsa Mariacka**. Her ligger det suvernirbutikker, håndtverksbutikker og gallerier på begge sider. **Image Silver** i nr 18/20 er svært dyktige, har bra utvalg på alt av ravprodukter og har gode priser. Og på hovedgaten Długa ligger **Gdansk Souvenir Centre** med alt en turist kan ønske seg, fra polsk krystall og ravsmykker til postkort og t-skjorter.

En Gdansk-spesialitet er den 40 % sterke urtelikøren **Danziger Goldwasser**, som har blitt produsert i regionen i over 400 år. Likøren inneholder små flak av 22 karat gull. Enhver Gdansk-bar med respekt for seg selv kan servere små glass av Goldwasser, eller du kan kjøpe en hel flaske i butikkene som suvenir.

Shoppingsentre i Gdansk

Gdansk har fått flere store shoppingsentere de siste årene. Blant de mest sentrale er den hypermoderne treetasjes **Madison Shopping Gallery**, som ligger i Gamlebyen like øst for jernbanestasjonen Gdansk Glowny. I Madisons 15000 m2 lokaler finner du nesten 100 butikker og flere spisesteder, deriblant byens eneste indiske restaurant, Masala, som også er vel verdt et besøk. Her er i tillegg en lekeparks hvor du kan parkere barna.

Rav er den ultimate suverniren i Gdansk

Det største shoppingsenteret er **Galeria Baltycka**, som ligger i den nordlige bydelen Wrzeszcz. Her er det over 200 butikker og spisesteder, blant annet Zara, H&M og Tommy Hilfiger. Både Madison og Baltycka er åpent alle dager fra 0900 til 2100, søndager 1000 til 2000.

Markeder i Gdansk

Gdansk har et av de mest spesielle markedene du noengang kommer til å besøke. **Hala Torgowa** er en stor markedshall med utallige boder som selger alt fra klær til brukte bøker og LP-plater, i tillegg til ferske meieriprodukter, kjøtt og fisk.

Under den omfattende renovasjonen i 2006 ble det oppdaget fundamentet av en kirke fra 1100-tallet, og dette er nå et lite arkeologisk museum du kan besøke i underetasjen.

Markedshallen har åpent alle hverdager fra 0900 til 1800, og fra 0900 til 1500 på lørdager.

Tax Free Shopping

Ikke glem at du betaler 22 % eller 7 % moms avhengig av varetype i Polen, og at du på alle kjøp over 200 zloty, eller cirka 500 kroner, kan få refundert momsen ved utreise. Ikke alle forretninger har momsrefusjonsordning, så se etter Tax Free Shopping-merket ved inngangen hvis du skal kjøpe dyre produkter.

Husk å få med deg et utfylt og stemplet skjema og kvittering.

Spise og drikke i Gdansk

De færreste av oss har noen eksakte assosiasjoner til begrepet polsk mat, men hvis du har vært i Tsjekkia, så har du en viss anelse om hva som venter deg. I likhet med resten av Øst-Europa er tradisjonell polsk mat basert på ingredienser som svinekjøtt, bacon, pølser, poteter med surkål, og tykke, brune sauser. I tillegg til alt av supper. Maten blir oftest servert i store, mettende porsjoner.

En erketyrisk polsk middag vil gjerne bestå av forretten **smalec** dvs. stekt spekk med brød til, eller suppen **zurek**, en sur rugsuppe med poteter og pølse, fulgt av den uoffisielle nasjonalretten **bigos**. Dette er en jegerstuing bestående av kjøtt, løk og surkål som har stått og "godgjort" seg noen dager, og det er vel stort sett bare landets egne innbyggere som forsyner seg to ganger. Til dessert serveres ofte ostekaken **sernik**. Alt skylles ned med bar vodka eller øl. Na zdrowie!

Som Polens største havneby har Gdansk i århundrer vært vel vant med besøkende fra andre land, fra sjømenn til handelsreisende. Men selv om Gdansk trekker nesten like mange turister som Warszawa og Krakow, finner du atskillig færre irske puber og indiske

eller greske restauranter i Gdansk enn i andre polske -og europeiske byer av tilsvarende størrelse. Sjømat er forresten mye vanligere i havnebyen Gdansk enn resten av Polen.

Utvalgte restauranter i Gdansk

Ørret på Den røde dør

Vil du prøve noe intimt og romantisk, blir det ikke feil med den lille restauranten **Czerwone Drzwi**, eller Den røde dør. Her er bare 4-5 bord i et knallrødt rom med lysekrone og antikviteter, og maten er aldeles utsøkt. Restauranten er langt fra byens rimeligste, men du ville måtte betale det firedobbelte for noe tilsvarende i Norge. Restauranten ligger, ikke overraskende, bak en rød dør i Gdansks fremste restaurantgate **ulitsa Piwna 52/53**, en parallellgate til hovedgaten Długa i Hovedbyen.

Vi trivdes også godt på **Brovarnia**, en internasjonal og nyåpnet (høsten 2008) restaurant i kjelleren på Hotel Gdansk i ulitsa Szafarnia 9. Ikke minst på grunn av deres mikrobryggeri som produserer et av de bedre mørke ølmerkene vi kan huske å ha smakt. Vi kan også gå god for **Goldwasser**, som ligger ved elvebredden med terrasse med fin utsikt og en variert og fristende meny. Adressen er ulitsa Dlugie Pobrzeze 22, rett ved Kranen, langs elven Motlawa.

Restauranten Den røde dør byr på mer enn fisk. Her får du gode kjøttretter også!

Uteliv i Gdansk

Gdansk er en universitetsby med over 60000 studenter, og dette er normalt sett en garanti for et sprudlende uteliv. Men vær oppmerksom på at utenom høysesongen juli-august er det faktisk ganske stille i Gamlebyen og Hovedbyen i Gdansk på kveldstid. Bortsett fra turistene er det ikke mange mennesker som bor i selve Gamlebyen, og studentene holder seg oftest rundt Universitetet, nord for sentrum.

Hvis du forventer liv og røre på dansegulvet, bør du heller vurdere Sopot og da spesielt om sommeren. Sopot er en liten kystby et par mil nord for Gdansk og som i en årrekke har vært destinasjonen for ferier med uteliv og underholdning.

Vodka kan regnes som nasjonaldrikken i Polen, og polakkene hevder at det var de som oppfant den. Her skal vodkaen drikkes bar i små glass, og helst svelges i én slurk.

Det er derimot ingen tradisjon for vin i Polen, og det produseres heller ingen viner her. Vin er selvsagt tilgjengelig på restauranter og butikker, og de ungarske vinene er atskillig rimeligere enn de vesteuropeiske.

Øl drikker polakkene derimot mye av, men øl serveres ikke nødvendigvis kaldt som hos oss. Mest populære er de lyse pilsnerølmerkene Zywiec, Okocim og Tyskie. En halvliter fatøl koster vanligvis mellom 10 og 20 kroner på en pub eller cafe, noe dyrere på restauranter og i hotellbarer.

En Gdansk-spesialitet er den 40% sterke urtelikøren Danziger Goldwasser, som har blitt produsert i regionen i over 400 år. Likøren inneholder faktisk små flak av 22 karat gull, men prisen er likevel ikke skremmende for en nordmann. Enhver Gdansk-bar og butikk med respekt for seg selger Goldwasser.

Med barn i Gdansk

Hvis du reiser til Gdansk i følge med barn, vil vi anbefale deg å bo i Sopot, den lille feriebyen ved kysten like nordvest for Gdansk. Her finner du det som regnes som beste sandstrendene ved Det baltiske hav, og vesentlig flere aktivitetstilbud rettet mot barn enn du finner i Gamlebyen i Gdansk.

Det finnes strender i selve Gdansk også, og på øya **Sobieszewo** finner du en over en mil lang sandstrand, opp mot 200 meter på det bredeste. I nærheten er to naturreservater, og etter ruskevær kan dere ha skattejakt på stranden og prøve å finne noen av ravklumpene som stadig skylles i land. Ta buss nummer 112 eller 186 fra togstasjonen.

Dyrehager er alltid et sikkert stikk for de minste, og **Oliwa Zoo** regnes som en av de beste dyrehagene i øst-Europa. De siste årene har det blitt investert mange penger i å gjøre forholdene for dyrene så bra som mulig, og her kan barna få hilse på både sjiraffer, aper, sebraer, elefanter, kenguruer og neshorn. Her er også spisesteder og en lekeparks, og blir det langt å gå i den store parken, kan dere istedet sitte på med et miniatyrtog.

Dyrehagen ligger i den nordvestlige bydelen Oliwa, og har åpent alle dager fra 0900 til 1900, og til 1500 i vinterhalvåret. Inngangsbilletten koster kun 25 kroner, barn halv pris.

Besøk i Godterifabrikken!

Finnes det noen barn her i verden som ikke har lyst til å besøke en godterifabrikk? I Gdansk kan drømmen bli virkelighet, og de kan til og med designe sitt eget godteri hos **CiuCiu**. Adressen er ulitsa Powronicza 19/20. Åpent daglig om sommeren fra 1000 til 1900 daglig, og fra 1200 til 1700 fra september til mai. Vinterstengt i desember og januar.

Hvis været jager dere innendørs en dag, kan dere jo prøve dere på klatreveggen på **Alfa Centre**? Her gis opplæring til barn i alle aldre, med sikkerhetssele. Like moro for voksne som for barn! Åpnet alle dager fra 1000 til 2100, og prisen er bare 15 kroner for en klatretur, eller 40 kroner for et ubegrenset antall. Adressen er ulitsa Kolobrzaska 41c i bydelen Przymorze.

For de litt eldre barna kan bowling være et alternativ. Centrum Sportowe Poludnie er et nytt kompleks med treningssenter, sauna, sykling og bowlingbaner. Adressen er Kurierów Armii Krajowej 15 i bydelen Orunia. Åpent alle dager fra kl. 1300 til kl. 2300, men fra kl. 1100 i helgene.

Sopot er et eldorado for barnefamilier. Mange lekeparker og herlige strender

I Sopot ligger en av Polens beste vannparker, **Aquapark**, som har nok av rutsjebaner, fontener, fossefall og bassenger til å holde barna i aktivitet i timesvis. Her er også saunaer og en bowlingbane. Åpent alle dager fra 0800 til 2200, prisene varierer fra tidspunkt og dager. I Sopot ligger en av Polens få minigolfbaner, hvor en runde koster ca 20 kroner. Åpent alle dager fra 0800 til 2000.

Små sjørøvere vil garantert fryde seg over å få en tur med ei "ekte" piratskute, og disse er det faktisk flere av om sommeren. På enden av moloen i Sopot ligger **sjørøverskipet Ustka**, som i perioden 15.mai til 15.oktober tar barna med på en trekvarters seiltur langs kysten. Billettene koster cirka 60 kroner og fås kjøpt ombord.

Hvis dere besøker Gdynia, den tredje og nordligste byen i det sammenhengende trekløveret Gdansk/Sopot/Gdynia, kan kanskje et besøk på **Aquarium** være moro. Dette er Polens største akvarium, hvor barna kan stifte bekjentskap med artige skapninger som sjøhester, digre havskilpadder og fargerike tropiske fisker. Her er også atskillig skumlere dyr som haier, pirayafisk, anakondaslanger og murener.

Adressen er Al.Jana Pawla II 1, og åpningstidene er 0900 til 2000 på sommeren og 1000 til 1700 på vinteren. Billetter koster ca. 30/20 kroner for voksne/barn.

Leiebil i Gdansk

Hvis du ikke har tenkt å reise på lengre utflukter fra Gdansk, har du heller ikke stort behov for bil. I Gdansks gamleby er det komplisert å kjøre og ulovlig å parkere de fleste steder, og uansett er byen såpass kompakt at du kan like gjerne spasere. Mellom trippelbyene Gdansk/Sopot/Gdynia går det konstant lokaltog som koster deg en tier, og taxiene er svært rimelige etter norske forhold. Men akter du å bruke Gdansk som base for å utforske Pomerania-regionen, så kan det være smart med en leiebil, og du får fint en liten bil for under tusenlappen for leie i tre døgn.

For norske sjåførere er det forholdsvis enkelt å kjøre i Polen. Trafikkreglene er stort sett de samme, selv om ikke alle er like flinke til å bruke blinklyset eller respektere vikeplikten. Vær forsiktig og ikke ta det som en selvfølge at sjåføren i den andre bilen planlegger å stoppe for deg. Veistandarden og skiltingen er av høyst varierende standard, men hovedveiene er gode nok.

Av destinasjoner som egner seg fint for en dagstur kan vi for eksempel foreslå følgende:

Malbork (61 kilometer)

Den lille byen Malbork, med rundt 40000 innbyggere, er ikke noe turistdestinasjon i seg selv. Men den har en attraksjon som til de grader rettfærdiggjør et besøk. Her ligger verdens største slottsfestning

av stein, bygget på 1300-tallet av de romersk-katolske munkerridderne av den tyske orden, ofte kalt Teutonic Knights.

Etter bombingene under 2.verdenskrig er slottet blitt renoveret og ser nå ut som det gjorde i sine stormaktsdager, og vi anbefaler å ta en guidet tur på minst tre timer. Her er også utstillinger med våpen og rustninger, ravnemuseum og en fabelaktig utsikt fra det 45 meter høye tårnet. Åpent fra 0900 til 1900 på sommeren, fra 1000 til 1500 på vinterhalvåret, men stengt mandager. Inngangsbilletten koster ca 75 kroner.

Du kan også ta tog til Malbork fra Gdansk, dette tar omtrent en time og koster ca 25 kroner hver vei.

Stutthof (56 kilometer)

Drøye fem mil øst for Gdansk ligger den lille byen Sztutowo, eller Stutthof som den het før. Her ble Polens første konsentrasjonsleir satt i drift den 2.september 1939, dagen etter at nazistene gikk til angrep. Her ble rundt 85000 mennesker drept, de fleste av disse polakker, men også flere hundre nordmenn. Stutthof var den siste konsentrasjonsleiren som ble befridd. Det skjedde i mai 1945. Stutthof Museum er åpent fra 0900 til 1800 på sommeren, fra 0700 til 1500 på vinterhalvåret. Gratis adgang, men en frivillig donasjon bør du yte. Anbefales ikke for barn under 13 år.

Sport i Gdansk

Fotball i Gdansk

Den suverent største idretten i Gdansk er som i resten av Europa fotball, og etter at Polen og Ukraina har fått tildelt fotball-EM i 2012, har ikke akkurat interessen sunket.

Det polske landslaget ligger ofte godt plassert på FIFAs verdensranking, og har også to bronsemedaljer i fotball-VM å slå i bordet med, det første fra 1974 og det andre i 1982. Landet har fostret legender som Grzegorz Lato og Zbigniew Boniek, og har per i dag kjente spillere som keeperen Jerzy Dudek (Real Madrid) og Celtic-spissen Maciej Zurawski på laget.

Fotballinteresserte turister i Gdansk kan prøve å få billetter til **Lechia Gdansk**s hjemmekamper, som har mange og fanatiske tilhengere. Lechia var et av Polens mest suksessrike lag på 1950- og 60-tallet, men har de siste årene tilbragt en heistilværelse opp og ned i de lavere divisjoner, på det verste helt nede i 5.divisjon. I mai 2008 klarte de endelig å karre seg opp på øverste nivå igjen, men du skal være godt over gjennomsnittelig interessert i fotball før du kan navnet på en eneste av spillerne i den helpolske stallen. Lechia Gdansk spiller hjemmekampene på 10000-seteren **MOSiR**, som ligger vest for sentrum. Dette er en av fire arenaer i Polen som skal være vertskap i fotball-EM i 2012.

Golf i Gdansk

Golf har ennå ikke blitt noen stor sport i Polen, og er forholdsvis dyrt etter polske forhold, så normalt sett er det ikke noe problem å få spilletid. I den lille landsbyen Postolowo, cirka 40 minutters kjøring fra Gdansk, ligger det som har blitt nevnt som Polens beste golfbane, **Postolowo Golf Club**. Her er 18 hull i vakre omgivelser, bar, restaurant og en seks-hulls treningsbane. Green fees fra ca 350 kroner.

Eventuelt kan du forsøke 9-hullsbanen **Tokary Golf Club**, som ligger rundt en mil fra flyplassen, eller 18-hulls banen **Sierra Golf Club** ved Gdynia, som har vært vertskap for flere internasjonale turneringer.

Annen sport

Også basketball, sykling og volleyball er populært i Polen. Det samme gjelder ishockey. Polakkene er svært stolte over at Wayne Gretzky, verdens kanskje beste ishockeyspiller gjennom tidene, er av polsk herkomst, selv om han spilte for Canada. Områdene utenfor Sopot regnes dessuten som Polens beste for vannsport som f.eks. vindsurfing.

Attraksjoner i Gdansk

Høylandsporten (Brama Wyzynna)

Langs den såkalte Kongeveien, strekningen som byens mektige og kongelige gjester en gang ble ført gjennom, ligger de fleste av Gdansks kulturseverdigheter. Kongeveien starter i vest med den såkalte Høylandsporten, som stod ferdig i 1588.

Den er oppført i renessansesstil og har tre våpenskjold på fasaden, både fra Preussen, Polen og Gdansk. Inskripsjonen betyr "rettferdighet og måtehold er grunnsteinene i alle kongeriker". Porten ligger ved ulitsa Boguslawskiego.

Forporten (Przedbramie)

Dette byggverket i gotisk/rennessansesstil fra 1400-tallet var opprinnelig en del av middelalderens festningsverker som omga byen. Da Høylandsporten ble bygget, ble Forporten gjort om til et fengsel, torturkammer og rettsal, noe den var til midten av 1800-tallet. Idag er den et museum tilegnet rav, gullet i Gdansk.

Den gyldne porten (Zlota Brama)

Den vestlige hovedinngangen til Gdansks paradegate Długa er en toetasjes triumfbuen som ble bygget på begynnelsen av 1600-tallet. Steinstatuene på toppen symboliserer de viktigste egenskapene; fred, frihet, rikdom, berømmelse, enighet, rettferdighet, måtehold og klokhet.

Arkitekturen på Gdansks hovedgate Długa er en miks av nederlandsk og italiensk renessansesstil og en attraksjon i seg selv

Rådhuset i Hovedbyen

Den lettest gjenkjennelige bygningen på Kongeveien er Gdansk gamle rådhus, som opprinnelig ble reist på 1200-tallet. Det ble ødelagt i storbrannen i 1556 og gjenreist i dagens renessansestil med det 81,5 meter høye tårnet som huser et klokkespill med 37 klokker. På toppen står en forgylt statue i naturlig størrelse av den polske kong Sigismund II Augustus. Adressen er Długa 47.

Gdansk historiske museum

Idag huser Rådhusbygningen i Długa 47 Gdansk historiske museum, som er åpent fra 1000 til 1600 tirsdag til søndag, og til 1800 på sommeren. Mandager 1100 til 1500. Inngangsbilletten koster rundt 20 kroner, men gratis på mandager. For en tier ekstra kan du komme deg ca 50 meter opp i tårnet og få en strålende utsikt over området.

Neptunfontenen

På markedsgaten Długi Targ, like utenfor Rådhuset står en mektig fontene forestillende havguden Neptun med treforken sin. Den ble oppført rundt år 1610. Fontenen går igjen på de fleste postkort og reklameplakater fra Gdansk, og er antagelig det mest fotograferte objektet i hele regionen.

Den grønne porten (Zielona Brama)

I enden av kongeveien og paradestrekningen Długa / Długi Targ ligger Den grønne porten, som ble bygget som kongeresidens rundt 1570. I dag fungerer bygningen som et utstillingslokale under Nasjonalmuseet, og hvis du er heldig, treffer du kanskje på Lech Walesa på vei ut eller inn av kontorene sine, som også ligger her.

Mariakirken (Kosciol Mariacki)

Mariakirken er verdens største steinkirke, og ble bygget i gotisk stil i perioden 1343-1502. Den dekker over 5000 kvadratmeter og skal ha hatt god plass til de over 25000 menneskene som søkte tilflukt her under bomberegnet i 2.verdenskrig.

Du får en fabelaktig utsikt over Gdansk hvis du kommer deg opp de 396 trappetrinnene til toppen av det 82 meter høye klokketårnet. Legg også merke til den store astronomiske klokken fra 1460-tallet som viser tid, måned, år og den astronomiske posisjonen til planetene, sola og månen. Klokken 1200 hver dag kommer apostlene, Adam og Eva, de Tre vise menn og Døden passerende ut. Konstruktøren, Hans Düringer, skal ifølge legenden ha blitt blindet etterpå for å ikke kunne lage noe like vakkert et annet sted, men akkurat den historien kjenner kanskje mange igjen fra andre byer. Mariakirken ligger i den vestlige enden av ulitsa Mariacka.

Kranen (Zuraw Gdanski)

Den store, svarte kranen som står ved Motlawa-elvens bredder er et av Gdansks fremste og eldste landemerker. Den ble bygget på midten av 1400-tallet, og var den største kranen i sitt slag.

Kranen ble brukt både til å losse av båter og få skipsmaster på plass, og kunne løfte opptil to tonn, noe som var helt unikt i middelalderen. Kranen er fortsatt mulig å benytte, men er idag en del av Gdansk Sjøfartsmuseum. Adressen er ulitsa Szeroka 67/68, inngang cirka 15 kroner. Åpent fra 1000 til 1800, men stenger 1600 i vinterhalvåret. Stengt mandager.

Uliitsa Mariacka

Vi tar sjansen på å føre opp en gate som en attraksjon i seg selv. Uliitsa Mariacka, eller Mariagaten, har i århundrer tiltrukket seg kunstnere, musikere og bohemer, og bugner av gallerier og håndtverksbutikker. Vi nominerer den også til Europas mest romantiske og sjarmerende gate, med smale og rikt utsmykkede husfasader hvor byens rike gullsmeder og handelsmenn engang bodde. Gatemusikantene her er oftere strykekvartetter enn gitartrubadurer, noe som hjelper på inntrykket av å gå trehundre år tilbake i tid.

Monumentet over falne skipsverftarbeidere

På pl. Solidarnosci står tre 42 meter høye stålkors som et minnesmerke over arbeiderne som mistet livet i de blodige streikene i 1970. Her samlet også skipsverftarbeiderne seg under ledelse av Lech Walesa i de dramatiske desemberdagene i 1980, da styresmaktene innførte unntakstilstand. Episoden viste seg å bli begynnelsen på

slutten for kommunismen i øst-Europa, og de mange minnesmerkene på murveggen bak korsene kan få det til å gå kaldt nedover ryggen på noen og enhver. Tavlen med Solidaritets 21 postulater henger også her, og er erklært som en del av Verdensarven av UNESCO. Like ved ligger et museum som tar for seg Solidaritet-bevegelsen og betydningen den fikk.

Westerplatte

Noen kilometer nord for sentrum ligger Westerplatte, stedet hvor den 2.verdenskrig startet daggry den 1.september 1939. Tyske soldater gikk til angrep på den polske garnisonen, men de 182 polske soldatene skal ha holdt stand mot den tyske krigsmaskinen i en hel uke, og bare 15 av soldatene skal ha mistet livet. I dag kan du se gravene til disse polske krigsheltene, restene av noen av bygningene og et stort minnesmerke av stein på toppen av en bakketopp med inskripsjonen "Aldri mer krig!"

Dette er et monument over skipsverftarbeiderne som mistet livet under demonstrasjonene i 1970 og 1980.

Planlegg reisen hos Nettavisen!

I Nettavisens reisemagasin kan du oppdatere deg på det siste innen reisenyheter og hente inspirasjon til ferien din.

Finn reiseguides for de beste feriedestinasjonene, sjekk reiseværet og se hva som skjer i de største byene. Alt på www.nettavisen.no/reise

Reise Planeten

De beste reisetipsene produseres av
Reiseplaneten.no

Erfarne reiselivsfolk skriver hver uke nye reiseguides. Reiseguides som kan lastes ned av deg og brukes til inspirasjon før reisen, hjelp under reisen og til gode minner etter reisen.

Ønsker du mer informasjon om Reiseplaneten og Reiseplanetens produkter?

www.reiseplaneten.no
info@reiseplaneten.no

www.reiseplaneten.no.

Copyright Reiseplaneten AS. Ingen del av denne reiseguide kan gjengis uten skriftlig tillatelse fra Reiseplaneten AS. Reiseguiden er forsøkt skrevet så korrekt som mulig og i beste hensikt. Husk at åpningstider, telefonnummer, webadresser, priser og navn kan endres. Reiseplaneten påtar intet ansvar for uleilighet, tap eller skade som inntreffer hos brukere av vår guide